

การพัฒนาคุณภาพชีวิตทางสังคมของประชาชนและการป้องกันการแพร่
ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19)*
THE DEVELOPMENT OF SOCIAL QUALITY OF LIFE OF PEOPLE
AND THE PREVENTION OF THE SPREADING OF CORONAVIRUS
INFECTIOUS DISEASE (COVID - 19)

ธีระพงษ์ ทศวัฒน์

Teerapong Tossawut

ปิยะกมล มหิวรรณ

Piyakamon Mahiwan

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์

Rajabhat Rajanagarindra University, Thailand

E-mail: tteerapong10@gmail.com

บทคัดย่อ

จากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ตั้งแต่ช่วงปลายปี 2019 ที่ผ่านมา ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตทางสังคม และส่งผลกระทบต่อประชาชนเป็นจำนวนมาก และทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางด้านสาธารณสุข ปัญหาด้านเศรษฐกิจ และปัญหาด้านสุขภาพจิต นอกจากนี้ปัญหาทางสังคมซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่เริ่มพบมากขึ้นโดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางทางสังคมหรือแม้กระทั่งผู้ติดเชื้อไวรัสโควิด 19 ล้วนได้รับผลกระทบจากสถานการณ์นี้ ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตทางสังคมของประชาชนและการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) จึงเป็นสิ่งสำคัญ มีการพัฒนาได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตทางสังคมของประชาชน โดยให้ความช่วยเหลือตามสภาพปัญหาความเดือดร้อน 2) ด้านการพัฒนาสาธารณสุข จัดทีมเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรค 3) ด้านเศรษฐกิจและสังคมต่อประชาชนในวงกว้าง ดำเนินมาตรการช่วยเหลือด้านปัจจัยสี่ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนอย่างเร่งด่วน การจ่ายเงินสงเคราะห์ซึ่งไม่ใช่เงินเยียวยา 4) ด้านการปฏิบัติตามมาตรการควบคุมหลักและมาตรการเสริมสำหรับพื้นที่ใช้มาตรการการควบคุมกิจกรรมดำเนินงานเศรษฐกิจและการดำเนินชีวิต 5) ด้านมาตรการเชิงรุกในการเฝ้าระวังและป้องกันกลุ่มเสี่ยงสำคัญ ใช้มาตรการในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรค 6) ด้านการกำกับติดตามมาตรการผ่อนปรน กิจกรรมและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อป้องกัน การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 7) ด้านมาตรการการป้องกันผลกระทบ COVID - 19 ในภาวะ

---

* Received 20 June 2020; Revised 31 July 2020; Accepted 20 August 2020

สังคมไทย 8) ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานในช่วงการระบาดของเชื้อ COVID - 19 และ 9) ด้านพฤติกรรม New Normal มาตรฐานวิถีชีวิตใหม่หลัง COVID - 19 โดยต้องมีการตั้งประชาชนและชุมชนและเข้ามามีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังป้องกันโรค

คำสำคัญ: การพัฒนาสังคม, การส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชน, โรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19)

Abstract

Because of The Coronavirus infectious Disease (COVID - 19) was taken place in Thailand since end of the year 2019, had an affect on social quality of life, furthermore it very high impacted to many people, and caused problems such as public health problems, economic problems, and mental illness. Especially, social problems concerning socially vulnerable populations was found. Then, the important points about the development of social quality of life of people and the prevention of the spreading of coronavirus infectious disease (COVID - 19) include the development 1) on the social quality of life of people, 2) on the development of public health, 3) on the economy and society for general people, 4) on the adherence to the main controlling measures and supplementary measures in the area, 5) on the aggressive measures in monitoring and preventing the significant risk group, 6) on the following up of the relief of measures for businesses to be conducted and for activities to be performed in order to prevent the spreading of COVID - 19, 7) on measures preventing the impact of COVID - 19 in Thai society, 8) on the development of quality of life at work during the spreading of COVID-19 disease, and 9) on new normal behaviors and new way of life after COVID - 19, which community participation of pandemic prevention.

Keywords: Social Development, Promotion of Quality of Life of People, Coronavirus 2019 Disease (COVID - 19)

บทนำ

ไวรัสโคโรนาเป็นไวรัสในสัตว์ มีหลายสายพันธุ์ เกิดการระบาดของโรคในคน โรคโควิด - 19 (COVID - 19, ย่อจาก Coronavirus Disease 2019) ซึ่งมีชื่อทางการว่า SARS - CoV - 2 Me พบผู้ป่วยครั้งแรกที่เมืองอู่ฮั่นเมืองหลวงของมณฑลหูเป่ย์ ภาคกลางของ

ประเทศจีน ซึ่งเป็นเมืองใหญ่มีผู้คนหนาแน่น จึงเกิดการระบาดใหญ่ได้รวดเร็ว การดูแลรักษา เป็นไปอย่างฉุกเฉิน มีคนป่วยหนักและตายมากเกินที่ควรจะเป็น จนประเทศจีนต้องปิดเมือง และปิดประเทศต่อมา มีผู้ที่มีเชื้ออยู่ผู้ป่วยรายแรกที่รับการรักษาในประเทศไทย เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2563 เป็นคนจีนที่รับเชื้อจากการระบาดในประเทศจีน และได้เดินทางมาประเทศไทย เคยมีเหตุการณ์ที่คล้ายคลึงกันจากไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ที่เกิดขึ้นในอดีต คือ การเกิดโรค SARS (พ.ศ. 2545) และ MERS (พ.ศ. 2557) ซึ่งทั้งสองโรคนั้นผู้ป่วยมีอาการหนักทั้งหมด และต้องอยู่ในโรงพยาบาล จึงสกัดการแพร่โรคได้ไม่ยากนักส่วนผู้ป่วยโรค COVID - 19 ที่แพร่เชื้อ มีทั้งผู้ที่มีอาการน้อยหรืออาจไม่มีอาการนอกเหนือจากผู้มีอาการหนักซึ่งมีน้อยกว่ามาก จึงควบคุมการระบาดได้ยากกว่า (มหาวิทยาลัยมหิดล, 2563)

จากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ดังกล่าวส่งผลต่อคุณภาพชีวิตทางสังคม และส่งผลกระทบต่อประชาชนเป็นจำนวนมาก และทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางด้านสาธารณสุข ปัญหาด้านเศรษฐกิจ และปัญหาด้านสุขภาพจิต นอกจากนี้ ปัญหาทางสังคมซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่เริ่มพบมากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางทางสังคม ไม่ว่าจะเป็นเด็ก ผู้หญิง ผู้พิการ ผู้สูงอายุ คนเร่ร่อน คนไร้บ้าน หรือแม้กระทั่งผู้ติดเชื้อไวรัสโควิด 19 ล้วนได้รับผลกระทบจากสถานการณ์นี้ หลายหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนมีมาตรการเฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาเพื่อไม่ให้ปัญหาทวีความรุนแรงมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการติดตาม และการไม่ยอมรับผู้ที่เคยติดเชื้อโควิด 19 กลับเข้าสู่ชุมชน หรือครอบครัวของผู้ติดเชื้อไวรัสโควิด 19 ถูกชุมชนกีดกันไม่ให้ออกมาใช้ชีวิตตามปกติ นำไปสู่การปกปิดหรือไม่ยอมรับการตรวจหาเชื้อไวรัส การถูกกระทำ ความรุนแรงในครอบครัวเพิ่มขึ้นนับตั้งแต่มีคำสั่งให้ประชาชนกักตัวอยู่ในบ้าน เนื่องจากการกักตัวอยู่ในบ้าน ทำให้เด็กส่วนหนึ่งถูกล่วงละเมิดทางเพศจากบุคคลที่อาศัยอยู่ในบ้านเดียวกัน การข่มขืน ล่วงละเมิด และการมีเพศสัมพันธ์ในเครือญาติ ภาวะเสี่ยงติดเชื้อไวรัสโควิด 19 ของคนเร่ร่อน คนไร้บ้าน เด็ก ผู้สูงอายุและคนพิการขาดการดูแลที่เหมาะสม โรคติดเชื้อไวรัสโควิด 19 เป็นโรคอุบัติใหม่ทำให้มีการแพร่เชื้อในวงกว้างและยังไม่มีวัคซีนป้องกันโรคนี้อัน การป้องกันที่ดีที่สุดขณะนี้คือ การเว้นระยะห่างทางสังคม ลดการรวมกลุ่มชุมนุม กักตัวอยู่ภายในบ้าน ใส่หน้ากากอนามัยป้องกัน และล้างมือเป็นประจำ ขณะเดียวกันผล กระทบที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นด้านสาธารณสุข ด้านเศรษฐกิจ ปัญหาด้านสุขภาพจิต และปัญหาทางสังคม ต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ เอกชนและประชาสังคม ในการเฝ้าระวัง ดูแลและเยียวยาประชาชนที่ได้รับผลกระทบให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการอย่างครอบคลุม เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนจากสถานการณ์นี้ (โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย, 2563) และการเว้นระยะห่างทางสังคมเป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยลดความเสี่ยงติดเชื้อโควิด - 19 แต่ขณะเดียวกันวิธีนี้ ทำให้คนจำนวนมากต้องห่างเหินจากครอบครัว ญาติพี่น้องและเพื่อนฝูง ขณะนี้รัฐบาลของหลายประเทศเสนอให้ประชาชนใช้วิธี

ปฏิสัมพันธ์รูปแบบใหม่ที่ช่วยให้ผู้คนสามารถไปมาหาสู่กันได้มากขึ้น แต่ยังคงอยู่ในวงจำกัด (ไทยพีบีเอส, 2563) การพัฒนาคุณภาพชีวิตทางสังคมนั้น แม้ว่ารัฐบาลจะออกมาตรการเข้มข้นขึ้นทุกขณะ แต่ผู้ป่วยก็ยังคงเพิ่มจำนวนขึ้น ไม่ใช่เฉพาะประเทศไทย แต่ในหลายประเทศทั่วโลก มาตรการใด ๆ ก็ไม่อาจเกิดผลได้ หากคนในสังคมไม่เข้าใจ ไม่ตระหนัก และไม่ให้ความร่วมมืออย่างจริงจัง จึงควรสานพลังและบูรณาการภารกิจ เครือข่าย เครื่องมือ องค์ความรู้ และงบประมาณของภาคยุทธศาสตร์ทั้งด้านสุขภาพและสังคม เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนสู่ภัยโควิด 19 ของภาคีเครือข่ายและหน่วยงานในพื้นที่ สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในแต่ละจังหวัด อำเภอ ตำบล เพื่อให้เกิดข้อตกลงร่วมหรือ ‘ธรรมนูญประชาชนสู่ภัยโควิด 19 ในระดับตำบลและหมู่บ้าน และให้ความรู้และปรับเปลี่ยนบทบาทของประชาชนจากภาวะตื่นกลัว เป็นพลเมืองที่ตื่นรู้และมีส่วนร่วมกำหนดมาตรการของตนเพื่อหนุนช่วยภาครัฐ สร้างมาตรการทางสังคมร่วมกันในท้องถิ่น หาแนวทางการปฏิบัติตนของบุคคลและครอบครัว การเป็นเครือข่ายเฝ้าระวัง และประสานสนับสนุนข้อมูลกับเจ้าพนักงานควบคุมโรคระดับต่าง ๆ การช่วยเหลือดูแลและกันของคนในชุมชน ท้องถิ่น สังคม การดูแลกลุ่มเปราะบางต่าง ๆ ทั้งด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคมการจัดการสาธารณสุขบุคคล สาธารณูปการ ให้รองรับคนในชุมชน ท้องถิ่น สังคมได้ การจัดการขยะ สิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะขยะติดเชื้อ การจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมสาธารณะประโยชน์ อาสาสมัครต่าง ๆ การจัดกิจกรรมทางสังคม ประเพณี การสื่อสาร รมรงค์ สร้างความรู้ความเข้าใจสู่ประชาชน และสาธารณะ และร่วมมือกันพัฒนาคุณภาพชีวิตทางสังคมของประชาชนและการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) (สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ, 2563)

ผู้เขียนบทความได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและทำการสังเคราะห์พร้อมทั้งแตกประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตทางสังคมของประชาชนและการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ออกมาทั้งหมด 9 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตทางสังคมของประชาชน 2) ด้านการพัฒนาสาธารณสุข 3) ด้านเศรษฐกิจและสังคมต่อประชาชนในวงกว้าง 4) ด้านการปฏิบัติตามมาตรการควบคุมหลักและมาตรการเสริมสำหรับพื้นที่ 5) ด้านมาตรการเชิงรุกในการเฝ้าระวังและป้องกันกลุ่มเสี่ยงสำคัญ 6) ด้านการกำกับติดตามมาตรการผ่อนปรน กิจกรรมและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 7) ด้านมาตรการการป้องกันผลกระทบ COVID - 19 ในภาวะสังคมไทย 8) ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานในช่วงการระบาดของเชื้อ COVID - 19 และ 9) ด้านพฤติกรรม New Normal มาตรฐานวิถีชีวิตใหม่หลัง COVID - 19 โดยบทความนี้เขียนขึ้นเพื่อประโยชน์ทางวิชาการและเป็นข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาคุณภาพชีวิตทางสังคมของประชาชนในสถานการณ์ระบาดของเชื้อ COVID - 19 ดังนี้

การพัฒนาคุณภาพชีวิตทางสังคมของประชาชนและการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19)

การพัฒนาคุณภาพชีวิตทางสังคมของประชาชนและการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) มีดังนี้

1. ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตทางสังคมของประชาชน มีการดำเนินการ คือ

- 1) กรมกิจการเด็กและเยาวชน จัดเตรียมสถานที่รองรับเด็กที่ไม่มีผู้ดูแล กรณี พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ติดเชื้อ 2) กรมกิจการผู้สูงอายุ จ่ายเงินสงเคราะห์ผู้สูงอายุในภาวะยากลำบาก เงินค่าจัดการศพผู้สูงอายุที่เสียชีวิต 3) กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ มีแผนการจัดการสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) จ่ายเงินช่วยเหลือเยียวยาคนพิการ การพักชำระหนี้ การปรับระเบียบเงินกู้กรณีฉุกเฉิน การเพิ่มช่องทางในการเข้าถึงเครื่องอุปโภค บริโภค เพิ่มทางช่องทางออนไลน์พิเศษให้เข้าถึงการซื้อสินค้าได้อย่างรวดเร็ว การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ และการผลิตหน้ากากผ้าและเจลล้างมือ แจกจ่าย 4) กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ดำเนินการผลิตหน้ากากผ้าแจกจ่ายให้แก่ส่วนราชการ และชาวบ้านในชุมชนต่าง ๆ รวมถึงการจัดทำ Face Shield มอบให้แก่โรงพยาบาล บุคลากรทางแพทย์ และเจ้าหน้าที่ที่มีความจำเป็น ส่งเสริมความรู้และจัดทำคู่มือเพื่อสร้างความตระหนัก ฝ้าระวัง และการปฏิบัติตัวในสถานการณ์ Covid - 19 ให้แก่ครอบครัว ชุมชน และเครือข่ายทางสังคม 5) กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ดำเนินการตัดเย็บหน้ากากผ้าและส่งมอบให้กับประชาชนทั่วไป คนไร้บ้าน และผู้ใช้ชีวิตในที่สาธารณะ จัดเตรียมที่พักสะอาดพร้อมบริการอาหารให้กับพี่น้องประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของไวรัส 6) สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) จัดทำแนวทางให้เครือข่ายขบวนองค์กรชุมชนปรับแผนงานกิจกรรมโครงการที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ ประจำปี พ.ศ.2563 ให้สามารถปรับแผนงานและกิจกรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน 7) สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดทุกจังหวัด ให้คำปรึกษา แนะนำผู้ได้รับผลกระทบลงเยี่ยมบ้าน สอบข้อเท็จจริง ช่วยเหลือเป็นสิ่งของเครื่องอุปโภค บริโภค ครอบครัวผู้มีรายได้น้อย/ไร้ที่พึ่ง เด็กในครอบครัวยากจน ฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ และส่งเสริมด้านการประกอบอาชีพ 8) สถานธนานุเคราะห์ในสังกัดกระทรวงมหาดไทย ขยายเวลาตัวรับจำนำโดยไม่คิดดอกเบี้ย ลดดอกเบี้ยการรับจำนำ (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2563)

2. ด้านการพัฒนาสาธารณสุข มีการดำเนินการ คือ 1) ให้ข้อมูลแนะนำปรึกษา จัดทีมมอบหมายเจ้าหน้าที่บางส่วนลงพื้นที่เยี่ยมผู้ประสบปัญหาทางสังคมพร้อมทั้งมอบเครื่องอุปโภค-บริโภค จัดประชุมมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด - 19 2) การควบคุมการแพร่ระบาด จัดทำคำสั่งกำหนดช่วงเวลาทำงานเหลื่อมเวลาหรือทำงานที่

บ้านเพื่อป้องกันการพบปะกัน เสี่ยงต่อการติดเชื้อโควิด - 19 3) การเตรียมความพร้อมด้านการรักษาพยาบาล สามารถประสานโรงพยาบาลได้ทันที ให้เตรียมรถพยาบาลหรืออุปกรณ์ทางการแพทย์ 4) การสื่อสารความเสี่ยงและการสื่อสารสาธารณสุข มีการรายงานสถานการณ์ล่าสุดของโรคโควิด-19 ผ่านช่องทางสื่อออนไลน์ต่าง ๆ หรือผ่านแอปพลิเคชัน ไลน์ (Line) เพชบุ๊ก (Facebook) (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2563)

3. ด้านเศรษฐกิจและสังคมต่อประชาชนในวงกว้าง มีการดำเนินมาตรการช่วยเหลือด้านปัจจัยสี่ทั้งอาหาร ที่พัก เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนอย่างเร่งด่วน การจ่ายเงินสงเคราะห์ซึ่งไม่ใช่เงินเยียวยา ประกอบด้วย 1) การสงเคราะห์เด็กภายในครอบครัว 2) การสงเคราะห์ผู้ตกทุกข์ได้ยากในประเทศให้กลับภูมิลำเนาเดิม 3) การจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคมกรณีฉุกเฉิน 4) การสงเคราะห์ครอบครัวผู้มีรายได้น้อยและผู้ไร้ที่พึ่ง 5) เงินอุดหนุนเงินสงเคราะห์และฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ 6) การช่วยเหลือสตรีหรือครอบครัวที่ประสบปัญหาทางสังคม 7) การคุ้มครอง การส่งเสริมและการสนับสนุนการจัดที่พักอาศัย อาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ผู้สูงอายุตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง และ 8) การคุ้มครองการส่งเสริมและการสนับสนุนการช่วยเหลือผู้สูงอายุ (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2563)

4. ด้านการปฏิบัติตามมาตรการควบคุมหลักและมาตรการเสริมสำหรับพื้นที่ มีการดำเนินการ คือ 1) มาตรการการควบคุมกิจกรรมดำเนินงานเศรษฐกิจและการดำเนินชีวิต ได้แก่ 1.1) การจำหน่ายอาหารหรือเครื่องดื่มในภัตตาคาร สวนอาหาร ศูนย์อาหาร โรงอาหาร ร้านอาหาร หรือเครื่องดื่มทั่วไป ซึ่งไม่รวมสถานบริการ ผับ บาร์ 1.2) มาตรการการควบคุมห้างสรรพสินค้า ศูนย์การค้า และคอมมูนิตีมอลล์ให้เปิดดำเนินการเพิ่มเติมได้ในส่วนที่เป็นร้านอาหาร 1.3) ร้านค้าปลีก/ค้าส่ง หรือตลาดค้าส่งขนาดใหญ่ กรณีพบพนักงานบริการ ผู้ใช้บริการที่มีไข้ ไอ น้ำมูก เจ็บคอ ไม่ได้กลิ่น หายใจเร็ว หายใจเหนื่อย หรือหายใจลำบาก หรือมีอุณหภูมิร่างกายตั้งแต่ 37.5 องศาเซลเซียสขึ้นไป และมีประวัติเสี่ยงเข้าได้กับเกณฑ์สอบสวนโรคตามนิยาม ผู้สงสัยติดเชื้อที่มีอาการ ให้รายงานให้หน่วยงานที่รับผิดชอบทราบ 1.4) มาตรการการควบคุมสถานที่บริการดูแล สถานที่พำนักอาศัย หรือสถานสงเคราะห์อื่นที่จัดสวัสดิการให้แก่เด็กหรือผู้สูงอายุ หรือผู้มีภาวะพึ่งพิง 1.5) มาตรการการควบคุมการถ่ายทำรายการโทรทัศน์ ภาพยนตร์ และวิดีโอที่คนให้ควบคุมจำนวนผู้ร่วมงาน 1.6) มาตรการการควบคุมห้องประชุมในโรงแรมหรือศูนย์ประชุม ให้เปิดดำเนินการได้เฉพาะกรณีจำกัดจำนวนผู้เข้าร่วมประชุม 2) มาตรการการควบคุมกิจกรรมด้านการออกกำลังกายและการดูแลสุขภาพหรือสันทนาการ ได้แก่ มาตรการการควบคุม 2.1) มาตรการการควบคุมคลินิกเวชกรรมเสริมความงาม สถานเสริมความงาม และร้านทำเล็บ 2.2) มาตรการการควบคุมสถานออกกำลังกายฟิตเนส ที่มีได้ตั้งอยู่ในห้างสรรพสินค้า ศูนย์การค้า หรือคอมมูนิตี 2.3) มาตรการการควบคุม

สถานที่หรือสนามออกกำลังกายในร่มเฉพาะกีฬาประเภทที่ตามกติกาสากลมิได้มีการปะทะกันระหว่างผู้เล่นและต้องไม่มีผู้ชมการแข่งขัน 2.4) มาตรการการควบคุมสรวายน้ำสาธารณะ ทั้งกลางแจ้งและในร่มเพื่อการออกกำลังกายและการฝึกซ้อมของนักกีฬา และ 2.5) มาตรการการควบคุมสวนพฤกษศาสตร์ สวนดอกไม้ พิพิธภัณฑ์ ศูนย์การเรียนรู้ แหล่งประวัติศาสตร์ โบราณสถาน ห้องสมุดสาธารณะ หอศิลป์เปิดให้บริการได้เมื่อมีความพร้อมตามมาตรการควบคุมหลัก จำกัดจำนวนผู้ใช้บริการ (กระทรวงสาธารณสุข, 2563)

5. ด้านมาตรการเชิงรุกในการเฝ้าระวังและป้องกันกลุ่มเสี่ยงสำคัญ เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตทางสังคมของประชาชนและการการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) กระทรวงสาธารณสุขจึงมีมาตรการเชิงรุกในการเฝ้าระวังและป้องกันกลุ่มเสี่ยงสำคัญ คือ 1) มาตรการในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคโควิด 19 สำหรับศูนย์กักกันในสังกัด สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง 2) มาตรการในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคโควิด 19 สำหรับพนักงานหรือแรงงานที่อยู่ในโรงงาน และที่พักคนงาน 3) มาตรการในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคโควิด 19 สำหรับชุมชนแออัด 4) มาตรการในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคโควิด 19 สำหรับกลุ่มแรงงานเรือประมง 5) มาตรการในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคโควิด 19 สำหรับกิจการดูแลผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิง (กระทรวงสาธารณสุข, 2563)

6. ด้านการกำกับติดตามมาตรการผ่อนปรน กิจการและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 มีการดำเนินการ คือ 1) ดำรงมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 อย่างต่อเนื่อง 2) ให้ประชาชนสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างปลอดภัยจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 โดยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การกำหนดแนวทางการกำกับติดตาม และประเมินผลตามมาตรการผ่อนปรนสำหรับกิจการและกิจกรรมต่าง ๆ สำหรับส่วนของจังหวัด 1) เน้นให้ผู้ประกอบการและประชาชนทั่วไปได้ปรับตัวให้มีวิถีชีวิตและการประกอบกิจการแบบ New Normal ซึ่งจำเป็นสำหรับการป้องกันควบคุมโรคภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 2) ให้จังหวัดโดยคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดพิจารณากำหนดแนวทางปฏิบัติตามมาตรการควบคุมหลักและ มาตรการเสริมพร้อมการควบคุม กำกับติดตาม 3) เน้นให้พื้นที่ได้ชี้แจงกับผู้ประกอบการถึงแนวทางการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันควบคุมโรคที่จังหวัดกำหนด โดยให้มีการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่องและรายงานผลให้ ศปก. (ศูนย์ปฏิบัติการควบคุมโรค) จังหวัดทราบ 4) ให้จังหวัดเตรียมการรับแจ้งและประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการและประชาชนทั่วไปรับทราบ 5) ประเมินผลภายในพื้นที่ตามคู่มือการปฏิบัติฯ ที่ ศปก. (ศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดทำและจัดส่งให้ทุกจังหวัด ได้ใช้เป็นเครื่องมือในการจัดทำแนวทางปฏิบัติ 6) การประเมินผลการผ่อนปรนกิจการและกิจกรรม ประกอบด้วย

6.1) ความรับผิดชอบต่อสังคมของประชาชนและผู้ประกอบกิจการ (Social Engagement) ทั้งการป้องกันโรค ส่วนบุคคลการสวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าการเว้นระยะห่างระหว่างกัน การเข้าคิวและการทำความสะอาด สถานที่และอุปกรณ์เครื่องมือ 6.2) การปฏิบัติตามมาตรการป้องกันควบคุมโรคของผู้ประกอบกิจการและจัดกิจกรรม และ 6.3) ด้านสาธารณสุข ทั้งสถานการณ์โรค/พบผู้ป่วยเป็นกลุ่มก้อน และการเฝ้าระวังโรคเชิงรุก และการค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติม (กระทรวงสาธารณสุข, 2563)

7. ด้านมาตรการการป้องกันผลกระทบ COVID - 19 ในภาวะสังคมไทย มีการดำเนินการ คือ 1) ความครอบคลุมของมาตรการช่วยเหลือ ทั้งแรงงานที่ได้รับผลกระทบจาก COVID-19 และเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบ 2) การผ่อนคลายมาตรการควบคุม และความยืดต่อการแพร่ระบาดรอบสอง 3) การติดตามภาวะการเลิกจ้างและการว่างงาน 4) การเตรียมความพร้อมของแรงงานเพื่อรองรับการฟื้นตัวในช่วงการระบาดของเชื้อ COVID - 19 (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2563)

8. ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานในช่วงการระบาดของเชื้อ COVID - 19 ในช่วงการระบาดของเชื้อ COVID - 19 สิ่งสำคัญในการทำงานนั้นควรยึดหลักองค์ประกอบสำคัญเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตตามหลักการของ Walton, R. E. ซึ่งปรากฏในหนังสือ Criteria for Quality of Working life ได้แบ่งองค์ประกอบสำคัญเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตไว้ 8 ประการ ดังนี้ (Walton, R. E., 1973)

ภาพที่ 1 องค์ประกอบสำคัญเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตตามหลักการของ Walton, R. E.

8.1 ค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและเพียงพอ (Adequate and Fair Compensation) การที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับค่าจ้าง เงินเดือน ค่าตอบแทน และผลประโยชน์อื่น ๆ อย่างเพียงพอกับการมีชีวิตอยู่ได้ตามมาตรฐานที่ยอมรับกันโดยทั่วไป และต้องเป็นธรรมเมื่อเปรียบเทียบกับงานหรือองค์การอื่น ๆ ในประเภทเดียวกันด้วย

8.2 สิ่งแวดล้อมที่ ปลอดภัยและปลอดภัย (Safe and Healthy Environment) ผู้ปฏิบัติงานไม่ควรจะอยู่ในสภาพแวดล้อมทางด้านร่างกายและสิ่งแวดล้อมของการทำงานที่ไม่เหมาะสม ซึ่งจะก่อให้เกิดสุขภาพไม่ดี โดยสิ่งแวดล้อมทั้งทางกายภาพและทางด้านจิตใจ นั่นคือ สภาพการทำงานต้องไม่มีลักษณะที่ต้องเสี่ยงภัยจนเกินไป และจะต้องช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานรู้สึกสะดวกสบาย และไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัย

8.3 เปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้พัฒนาความรู้ความสามารถได้เป็นอย่างดี (Development of Human Capacities) งานที่ปฏิบัติอยู่นั้นจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้ใช้และพัฒนาทักษะความรู้อย่างแท้จริง และรวมถึงการมีโอกาสได้ทำงานที่ตนยอมรับว่าสำคัญและมีความหมาย การพัฒนาขีดความสามารถของบุคคลในการทำงานนี้ เป็นการให้ความสำคัญเกี่ยวกับ การศึกษา อบรม การพัฒนาการทำงานและอาชีพของบุคคล เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงคุณภาพชีวิต ซึ่งจะทำให้บุคคลสามารถทำหน้าที่ได้โดยใช้ศักยภาพที่มีอยู่อย่างเต็มที่ มีความเชื่อมั่นในตนเอง

8.4 ลักษณะงานที่ส่งเสริมความเจริญเติบโตและความมั่นคงให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน (Growth and Security) นอกจากงานจะช่วยเพิ่มพูนความรู้ความสามารถของตนเองให้ได้รับความรู้และทักษะใหม่ๆแล้ว ยังช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีโอกาสก้าวหน้า และมีความมั่นคงในอาชีพ มีแนวทางหรือโอกาสในการเลื่อนตำแหน่งหน้าที่ที่สูงขึ้น ตลอดจนเป็นที่ยอมรับทั้งของเพื่อนร่วมงานและสมาชิกในครอบครัวของตน

8.5 ลักษณะงานมีส่วนส่งเสริมด้านบูรณาการทางสังคมของผู้ปฏิบัติงาน (Social Integration) การทำงานร่วมกันเป็นการที่ผู้ปฏิบัติงานเห็นว่าตนเองมีคุณค่า สามารถปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงได้ มีการยอมรับและร่วมมือทำงานด้วยดี และงานนั้นช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีโอกาสสร้างสัมพันธ์ภาพกับบุคคลอื่น ๆ รวมถึงโอกาสที่เท่าเทียมกันในความก้าวหน้าที่ตั้งอยู่บนฐานของระบบคุณธรรม

8.6 ลักษณะงานที่ตั้งอยู่บนฐานของกฎหมายหรือกระบวนการยุติธรรม (Constitutionalism) หมายถึง การบริหารจัดการที่ให้เจ้าหน้าที่/พนักงาน ได้รับสิทธิในการปฏิบัติตามขอบเขตที่ได้รับมอบหมายและแสดงออกในสิทธิซึ่งกันและกัน หรือเป็นการกำหนดแนวทางในการทำงานร่วมกัน ซึ่งวัฒนธรรมในองค์การหรือหน่วยงานจะส่งเสริมให้เกิดการเคารพสิทธิส่วนบุคคลมีความเป็นธรรมในการพิจารณาให้ผลตอบแทนและรางวัล รวมทั้งโอกาสที่แต่ละคนจะได้แสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผย มีเสรีภาพในการพูด มีความเสมอภาค

8.7 ความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงานโดยส่วนรวม (The Total Life Space) เป็นเรื่องของการเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้ใช้ชีวิตในการทำงานและชีวิตส่วนตัวนอกองค์กรอย่างสมดุล นั่นคือต้องไม่ปล่อยให้ผู้ปฏิบัติงานได้รับความกดดันจากการปฏิบัติงานมากเกินไป สามารถทำได้ด้วยการกำหนดชั่วโมงการทำงานที่เหมาะสม เพื่อหลีกเลี่ยงการที่ต้องคร่ำเคร่งอยู่กับงานจนไม่มีเวลาพักผ่อน หรือได้ใช้ชีวิตส่วนตัวอย่างเพียงพอ

8.8 ลักษณะงานมีส่วนเกี่ยวข้องกับสังคมโดยตรง (Social Relevance) กิจกรรมการทำงานที่ดำเนินไปในลักษณะที่ได้รับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งนับเป็นเรื่องที่สำคัญประการหนึ่งสำหรับผู้ปฏิบัติงานจะรู้สึกและยอมรับว่าองค์กรที่ตนปฏิบัติงานอยู่นั้น มีความรับผิดชอบต่อสังคมในด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านผลผลิต การจำกัดของเสีย การรักษาสภาพแวดล้อม การปฏิบัติเกี่ยวกับการจ้างงาน และเทคนิคด้านการตลาด

ภาพที่ 2 คุณภาพชีวิตการทำงานที่ดี

การที่องค์กรจะสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีในสถานที่ทำงานในสถานการณ์ COVID - 19 ต้องมีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อบ่มงู่เป้าหมายของการมีคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ดี

ร่วมกัน และเกิดความพึงพอใจทั้งสองฝ่าย และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของงานได้ ปัจจัยเหล่านี้ ได้แก่

1. ความสำเร็จของงาน (Achievement) คือ การที่บุคคลสามารถทำงานได้เสร็จสิ้น และประสบผลสำเร็จอย่างดี

2. การได้รับการยอมรับนับถือ (Recognition) คือ การได้รับการยอมรับนับถือจากผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน กลุ่มเพื่อน และบุคคลอื่นทั่วไป ซึ่งการยอมรับนับถือนี้อาจครั้งอาจแสดงออกในรูปของการยกย่องชมเชย

3. ลักษณะงาน (Work Itself) คือ ความรู้สึกที่ดีและไม่ดีต่อลักษณะงานว่างานนั้นเป็นงานที่จำเอน่าเบื่อหน่าย หรือท้าทายความสามารถ ก่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์หรือเป็นงานที่ยากหรือง่าย ความรับผิดชอบ (Responsibility) หมายถึง ความพึงพอใจที่เกิดขึ้นจากการได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานใหม่ ๆ และมีอำนาจในการรับผิดชอบงานอย่างเต็มที่

4. ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน (Advancement) คือ การเปลี่ยนแปลงในสถานะหรือตำแหน่งของบุคคลในองค์กร แต่ในกรณีที่บุคคลย้ายตำแหน่งจากแผนกหนึ่งไปยังอีกแผนกหนึ่งขององค์กร โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงสถานะ ถือเป็นเพียงการเพิ่มโอกาสให้มีความรับผิดชอบมากขึ้น เรียกได้ว่าเป็นการเพิ่มความรับผิดชอบ แต่ไม่ใช่ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานอย่างแท้จริง (พิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ, 2552); (Walton, R. E., 1973); (สถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (องค์การมหาชน), 2563)

นอกจากนี้ปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factors) เป็นองค์ประกอบที่ไม่ใช่เกี่ยวกับตัวงานโดยตรง แต่มีความเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานเป็นปัจจัยที่ไม่ใช่สิ่งจูงใจแต่ สามารถทำให้บุคลากรพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจที่จะปฏิบัติงานได้ ซึ่งมีอยู่ 10 ประการคือ

1. การบังคับบัญชา (Supervision) คือ ความรู้ความสามารถของผู้บังคับบัญชาในการดำเนินงาน ความยุติธรรมในการบริหารงาน ตลอดจนความเต็มใจหรือไม่เต็มใจของผู้บังคับบัญชาในการให้คำแนะนำ หรือมอบหมายงานรับผิดชอบต่าง ๆ ให้แก่ลูกน้อง

2. นโยบายบริหาร (Policy and Administration) คือ การจัดการและการบริหารงานขององค์กร การให้อำนาจแก่บุคคลในการดำเนินงานให้สำเร็จ

3. สภาพการทำงาน (Working Condition) คือ สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่จะอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน เช่น แสง เสียง อากาศ เครื่องมืออุปกรณ์ และอื่น ๆ รวมทั้งปริมาณงานที่รับผิดชอบ

4. ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา (Relations With Superiors) คือ การพบปะ การสนทนา ความเป็นมิตร รวมถึงการเรียนรู้งานจากผู้บังคับบัญชา การได้รับความช่วยเหลือเกื้อกูลจากผู้บังคับบัญชา ความซื่อสัตย์ ความเต็มใจรับฟังข้อเสนอแนะจากลูกน้อง ความเชื่อถือว่าไว้วางใจลูกน้องของผู้บังคับบัญชา

5. ความสัมพันธ์กับผู้ใต้บังคับบัญชา (Relation With Subordinates) คือ การพบปะ สันทนา และควมมีปฏิสัมพันธ์ในการทำงานที่แสดงถึงความสัมพันธ์อันดีต่อกัน
6. ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน (Relation With Peers) คือ การพบปะ สันทนา ความเป็นมิตร การเรียนรู้งานในกลุ่ม และความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งในกลุ่ม
7. ตำแหน่งในบริษัท (Status) คือ องค์ประกอบของสถานะอาชีพที่ทำให้บุคคลรู้สึก ต่องาน เช่น การมีรถประจำตำแหน่ง เป็นต้น
8. ความมั่นคงในงาน (Job Security) คือ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อความมั่นคงใน งาน รวมทั้งความมั่นคงขององค์กร
9. เงินเดือน (Salary) คือ ความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจในเงินเดือนที่ได้รับ
10. ชีวิตส่วนตัว (Personal Life) คือ สถานการณ์หรือลักษณะบางประการของงาน ที่ส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ส่วนตัว ทำให้บุคคลมีความรู้สึกอย่างไรต่องานที่ได้รับ เช่น องค์กรต้องการให้ไปประจำที่ทำงานใหม่ อาจจะไม่ไกลและทำให้ครอบครัวลำบาก (พิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ, 2552); (Walton, R. E., 1973); (สถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (องค์การมหาชน), 2563)

ภาพที่ 3 ปัจจัยห้าจุน (Hygiene factors) ในคุณภาพชีวิตการทำงาน

9. ด้านพฤติกรรม New Normal มาตรฐานวิถีชีวิตใหม่หลัง COVID - 19 พฤติกรรม New Normal คือ การกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทุกภาคส่วน ด้านการแพทย์มีการนำเทคโนโลยี Telemedicine (ระบบโทรเวชกรรม คือนวัตกรรมบริการทางการแพทย์ผ่านเทคโนโลยีวีดีโอคอล : ผู้เขียน) เข้ามาใช้ในการรักษาพยาบาลเพื่อลดความเสี่ยงในการติดเชื้อ

ช่วงที่พนักงาน Work From Home ก็ใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย และยังพบอีกว่า การทำงานที่บ้านไม่ได้ลด Productivity (ผลผลิต) แต่สามารถลดค่าใช้จ่าย เช่น ค่าเช่าสถานที่ทำงานได้ ซึ่งเชื่อว่าอาจมีหลายกลุ่มที่เปลี่ยนไปทำงานที่บ้านสำหรับ คนใช้เอง ก็อาจจะไม่จำเป็นต้องมาโรงพยาบาล อาจจะใช้ Telemedicine เป็นตัวเชื่อมระหว่างแพทย์ พยาบาล และคนไข้ ในการดูผล Lab วัดความดัน การเต้นของหัวใจ ซึ่งคนไข้สามารถทำเองได้ และมีการบันทึกข้อมูล มีเครื่องมือที่มีคุณภาพที่ดีขึ้นในการประเมินสมรรถนะร่างกายคนไข้ นอกจากนี้ยังต้องมีการปฏิบัติตามข้อแนะนำการดูแลป้องกันตัวเองจาก COVID - 19 ในการปรับพฤติกรรม New Normal มาตรฐานวิถีชีวิตใหม่ให้สามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างปลอดภัยอีกด้วย

ภาพที่ 4 ข้อแนะนำการดูแลป้องกันตัวเองจาก COVID - 19 ในการปรับพฤติกรรม New Norma มาตรฐานวิถีชีวิตใหม่ให้สามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างปลอดภัย

ภาวะวิกฤติโรคระบาดในครั้งนี้ได้ถือเป็นบทเรียนที่รัฐบาลต้องเริ่มมีแผนรองรับด้านปฏิบัติการในด้านมุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมฉุกเฉินด้านสาธารณสุข การเฝ้าระวัง การประเมินความเสี่ยงและการตอบสนองต่อภัยพิบัติด้านสาธารณสุข ด้านห้องปฏิบัติการโรคจากสัตว์สู่คน การป้องกันดูแลสุขภาพ การสื่อสารความเสี่ยง การแจ้งเตือนในระดับภูมิภาค พื้นที่ต่าง ๆ และการติดตามประเมินผล ไปจนถึงจัดตั้งกลไกการขับเคลื่อนให้ทุกภาคส่วน

ได้มีส่วนร่วม (วิรงรอง แก้วสมบุรณ์, 2561) โดยเฉพาะอย่างยิ่งเราต้องตระหนักถึงการควบคุม ป้องกันโรคในระดับชุมชน ให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับชุมชนและประชาชนร่วมมือคอยระวัง ภัยร่วมกันอย่างใกล้ชิด หรือที่เรียกว่า “แนวทางการตลาดเชิงสังคม” สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกัน และควบคุมโรค มาวางแผนการปฏิบัติสร้างอิทธิพลต่อการ เปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของบุคคล และใช้ในการออกแบบการดำเนินกิจกรรม ควบคุมการเฝ้าระวังการติดต่อของโรคระบาด เพื่อให้ชุมชนได้ตระหนักและร่วมมือกันไม่ให้เกิด โรคขึ้นมาอีก (ธีระพงษ์ รักสินิล และชนิดา ผาติเสนะ, 2561)

สรุป

การพัฒนาคุณภาพชีวิตทางสังคมของประชาชนและการป้องกันการแพร่ระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) สิ่งสำคัญคือ มีการพัฒนา 1) ด้านการพัฒนา คุณภาพชีวิตทางสังคมของประชาชน โดยให้ความช่วยเหลือตามสภาพปัญหาความเดือดร้อน ซึ่งปัจจุบันมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความช่วยเหลือ เช่น กรมกิจการเด็กและเยาวชน กรมกิจการผู้สูงอายุ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กรมกิจการสตรีและสถาบัน ครอบครัว กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) สำนักงาน พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดทุกจังหวัด และสถานธนาอนุเคราะห์ในสังกัด กระทรวงมหาดไทย มีการพัฒนา 2) ด้านการพัฒนาสาธารณสุข คือ เช่น ให้ข้อมูลแนะนำ ปรึกษา จัดทีมมอบหมายเจ้าหน้าที่บางส่วนลงพื้นที่เยี่ยมผู้ประสบปัญหาทางสังคมพร้อมทั้ง มอบเครื่องอุปโภค-บริโภค จัดประชุมมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด - 19 3) ด้านเศรษฐกิจและสังคมต่อประชาชนในวงกว้าง มีการดำเนินมาตรการช่วยเหลือด้านปัจจัย สี่ทั้งอาหาร ที่พัก เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนอย่างเร่งด่วน อีกทั้งยังใช้มาตรการทางบริหารสำหรับการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคมของกระทรวง พม. 4) ด้านการปฏิบัติตามมาตรการควบคุมหลักและมาตรการเสริมสำหรับพื้นที่ เช่น มีมาตรการ การควบคุมกิจกรรมดำเนินงานเศรษฐกิจและการดำเนินชีวิตตามมาตรการการควบคุมกิจกรรมด้าน การออกกำลังกายและการดูแลสุขภาพหรือสันทนาการ 5) ด้านมาตรการเชิงรุกในการเฝ้าระวัง และป้องกันกลุ่มเสี่ยงสำคัญ เช่น มีมาตรการในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคโควิด 19 สำหรับศูนย์กักกันในสังกัด สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง 6) ด้านการกำกับติดตามมาตรการ ผ่อนปรน กิจกรรมและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อป้องกัน การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ให้ประชาชนสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างปลอดภัยจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 โดย ประชัญญาของเศรษฐกิจพอเพียง 7) ด้านมาตรการการป้องกันผลกระทบ COVID - 19 ในภาวะ สังคมไทยมีความครอบคลุมของมาตรการช่วยเหลือ ทั้งแรงงานที่ได้รับผลกระทบจาก COVID - 19 และเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบ อีกทั้งการผ่อนคลายมาตรการควบคุม และความ

เสี่ยงต่อการแพร่ระบาดรอบสอง 8) ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานในช่วงการระบาดของเชื้อ COVID - 19 คือ ลักษณะงานมีส่วนส่งเสริมด้านบูรณาการทางสังคมของผู้ปฏิบัติงาน (Social Integration) การทำงานร่วมกันเป็นการที่ผู้ปฏิบัติงานเห็นว่าตนเองมีคุณค่า และ 9) ด้านพฤติกรรม New Normal มาตรฐานวิถีชีวิตใหม่หลัง COVID - 19 คือ ต้องมีการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะการดูแลป้องกันตัวเองจาก COVID - 19 ในการปรับพฤติกรรม New Normal มาตรฐานวิถีชีวิตใหม่ให้สามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างปลอดภัยอีกด้วย **ข้อเสนอแนะ**

- 1) รัฐบาลควรตระหนักและให้บทบาทแก่ภาคชุมชนมากขึ้นเพื่อให้ประชาชนแต่ละท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันโรคระบาด
- 2) ควรแก้ปัญหาให้ทั่วถึง เช่น การเยียวยาด้วยการช่วยเหลืองบประมาณรายเดือน ปัจจุบันได้สำรวจปัญหาอย่างแท้จริงจากภาครัฐบาลด้วย เช่น ยังมีข้าราชการบางกลุ่มที่มีปัญหาคุณภาพชีวิตขาดเสาหลักของครอบครัว เป็นต้น
- 3) มาตรการการตรวจวัดไข้ยังไม่รัดกุม เช่น ในห้างสรรพสินค้าที่มีลูกค้าจำนวนมากเข้าใช้บริการ ปัจจุบันยังพบว่าตรวจไม่ครบทุกคนส่งผลให้มีบุคคลที่ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) แพร่เชื้อให้กับผู้อื่นและยังส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตทางสังคมของประชาชน
- 4) ประชาชนคนไทยควรมีการปรับตัวและปรับพฤติกรรมการดำรงชีวิตความเป็นอยู่ให้รอบคอบและให้เข้ากับสถานการณ์การแพร่ระบาดและส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตทางสังคมของประชาชนและการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) เช่น การประหยัดค่าใช้จ่ายซึ่งในอนาคตยังไม่ทราบสถานการณ์การติดเชื้อเพิ่มเติม ประชาชนอาจประสบปัญหาการว่างงานเพิ่มขึ้น หรืออาจเกิดวิกฤติข้าวยากหมากแพงในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย. (2563). สถานการณ์โควิด 19 กับมาตรการดูแลทางสังคม. กรุงเทพมหานคร: โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย.
- ไทยพีบีเอส. (2563). ฟองสบู่ทางสังคม ปฏิสัมพันธ์ใหม่ยุคโควิด - 19. กรุงเทพมหานคร: ไทยพีบีเอส.
- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2563). พม. แลกเงินยืมเกณฑ์จ่ายเงินสงเคราะห์รายละไม่เกิน 2,000 บาท ไม่ใช่เงินเยียวยาให้ผู้ได้รับผลกระทบจากโรคโควิด - 19 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2563). รายงานสรุปของศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด - 19 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.

- กระทรวงสาธารณสุข. (2563). คู่มือการปฏิบัติตามมาตรการผ่อนปรนกิจการและกิจกรรมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 สำหรับประเภทกิจการและกิจกรรม กลุ่มที่ 2. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงสาธารณสุข.
- ธีระพงษ์ รักสินิล และธนิดา ผาติเสนะ. (2561). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและควบคุมไข้เลือดออกโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการตลาดเชิงสังคม เทศบาลเมืองวิเชียรบุรี อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์. วารสารวิจัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น (ฉบับบัณฑิตศึกษา), 18(4), 102-114.
- พิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ. (2552). ความพึงพอใจในงานและความผูกพันต่อองค์กร: ความหมาย ทฤษฎี วิธีวิจัยการวัดและงานวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: เสมาธรรม.
- มหาวิทยาลัยมหิดล. (2563). ความรู้พื้นฐาน COVID - 19 การติดเชื้อการป่วย การดูแลรักษา การป้องกันการแพร่เชื้อและการติดเชื้อ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วิรงรอง แก้วสมบูรณ์. (2561). การจัดทำแผนยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อมป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่แห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2564). วารสารควบคุมโรค, 44(1), 50-62.
- สถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (องค์การมหาชน). (2563). คุณภาพชีวิตในการทำงาน (Quality of Working Life). กรุงเทพมหานคร: สถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (องค์การมหาชน).
- สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ. (2563). สู้ภัยโควิด19 เปลี่ยนวิกฤตเป็น ความยั่งยืนของชุมชน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2563). ภาวะสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- Walton, R. E. (1973). Quality of Working Life: What is it? *Sloane Management Review*, 15(1), 12-18.